

บทที่ 5

อัตราผลตอบแทน

(RATE OF RETURN)

สิ่งสำคัญที่ผู้ลงทุนต้องการจากการลงทุนในหลักทรัพย์คือ ผลตอบแทน และเพื่อความเป็นสากลเข้าใจตรงกันทุกฝ่าย เมื่อกล่าวถึงผลตอบแทนจึงนิยมที่จะกล่าวในลักษณะเปรียบเทียบ คือเป็นอัตราร้อยละ เรียกว่าอัตราผลตอบแทน อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ต่างชนิดกันก็มีวิธีการคำนวณที่แตกต่างกัน และแม้แต่หลักทรัพย์ชนิดเดียวกันก็มีวิธีการคำนวณหลายวิธี แต่ละวิธีต่างก็ตีความหมายในการนำไปใช้แตกต่างกัน ดังนั้นในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการคำนวณและการนำไปใช้พร้อมกันนั้นก็จะเสนอวิธีวัดผลตอบแทนที่เป็นสากลที่นำไปใช้ได้กับการลงทุนทุกประเภท

อัตราผลตอบแทนของหุ้นกู้ (BOND YIELDS)

เมื่อกล่าวถึงผลตอบแทนของหุ้นกู้เราต้องทราบว่าผู้พูดกำลังกล่าวถึงผลตอบแทนชนิดไหนเนื่องจากมีวิธีการคำนวณหลายวิธี แต่ละวิธีต่างก็ตีความหมายต่างกัน ต่อไปนี้เป็นอัตราผลตอบแทนหุ้นกู้ที่ใช้กันทั่วไป คือ

1. Nominal Yield หรือ Coupon Rate เป็นผลตอบแทนหรือดอกเบี้ยที่ได้รับประจำปีเปรียบเทียบกับราคาหุ้นกู้ตามหน้าตั๋ว (Face Value) นั่นคือเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ระบุไว้ในใบหุ้นกู้ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$NY = \frac{C}{F} \quad \text{.....(6-1)}$$

โดย NY = Nominal Yield
 C = จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับต่อปี
 F = ราคาที่ระบุไว้หรือราคาตราไว้

Nominal Yield เป็นผลตอบแทนที่อธิบายลักษณะอย่างหนึ่งของหุ้นกู้

2. Current Yield เป็นผลตอบแทนหรือดอกเบี้ยที่ได้รับประจำปีเปรียบเทียบกับราคาซื้อขายหุ้นกู้ ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$CY = \frac{C}{P} \quad \text{.....(6-2)}$$

โดย CY = Current Yield
 C = จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับต่อปี
 P = ราคาซื้อขายหุ้นกู้ในตลาด

ตัวอย่าง ซื้อหุ้นกู้ฉบับหนึ่ง เงินตามหน้าตั๋ว 1,000 บาท จ่ายดอกเบี้ยปีละ 120 บาท ในราคาซื้อ 900 บาท

ในที่นี้ C = 120 บาท
 F = 1,000 บาท
 P = 900 บาท

$$NY = \frac{120}{1000} = 12\%$$

$$CY = \frac{120}{900} = 13.33\%$$

ข้อสังเกต จากตัวอย่างราคาซื้อขายหุ้นกุต่ำกว่าราคาหน้าตั๋ว ดังนั้น current yield จึงสูงกว่า nominal yield ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคาซื้อขายหุ้นกู้สูงกว่าราคาหน้าตั๋ว current yield ของหุ้นกูก็น่าจะต่ำกว่า

Current Yield จะใช้เป็นตัวเปรียบเทียบให้ทราบว่าเงินที่นำไปลงทุนนั้นจะให้รายได้เท่าใด จึงเหมาะสำหรับการลงทุนที่มุ่งหวังเพียงรายได้อย่างเดียว เพราะวิธีนี้ไม่ได้คำนึงถึงกำไรหรือขาดทุนส่วนทุน (Capital gain or loss)

3. Yield to Maturity (YTM) เป็นอัตราผลตอบแทนการลงทุนในหุ้นกู้ตั้งแต่วันที่ซื้อจนกระทั่งครบกำหนดไถ่ถอน โดยนำดอกเบี้ยยราคาซื้อ และราคาที่ระบุไว้ในใบหุ้นกู่มาคำนวณหาซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$Y T M \quad \text{โดยประมาณ} = \frac{C + \frac{F - P}{n}}{\frac{F + P}{2}} \quad \dots\dots(6-3)$$

- โดย YTM = Yield to Maturity
- C = จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับต่อปี
- F = ราคาที่ระบุไว้หรือราคาตราไว้
- P = ราคาซื้อขายหุ้นกู้ในตลาด
- n = ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ซื้อจนถึงวันครบกำหนดไถ่ถอนเป็นปี

ตัวอย่าง นาย ข.ซื้อหุ้นกู้บริษัท ก.จำกัด ราคาระบุไว้ 1,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ในราคา 900 บาท กำหนดเวลาไถ่ถอนอีก 10 ปีข้างหน้า

$$\begin{aligned} \text{ในที่นี้ } C &= 1000 \times \frac{12}{100} = 120 \text{ บาทต่อปี} \\ F &= 1000 \\ P &= 900 \\ n &= 10 \text{ ปี} \\ \therefore YTM &= \frac{120 + \frac{1000 - 900}{10}}{\frac{1000 + 900}{2}} \\ &= \frac{130}{950} = 13.68\% \end{aligned}$$

ข้อสังเกต จากตัวอย่างราคาซื้อขายต่ำกว่ามูลค่าหน้าตั๋ว ดังนั้น YTM ที่ได้ (13.68%) จึงสูงกว่า Nominal Yield (12%) ทั้งนี้เนื่องจาก

1) นอกเหนือจากดอกเบี้ยที่ได้รับ 12% แล้วผู้ลงทุนยังได้รับกำไรจากการซื้อหลักทรัพย์ในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอนเพิ่มอีกส่วนหนึ่ง คือ $1000 - 900 = 100$ บาท กำไร 100 บาทนี้ เป็นรายได้สำหรับระยะเวลา 10 ปี และเรากำลังหาผลตอบแทนต่อปี ดังนั้นจึงนำกำไร 100 บาทนี้มาเฉลี่ยเป็นกำไรต่อปี โดยนำระยะเวลาไถ่ถอนที่เหลืออยู่คือ 10 ปีหาร จึงได้กำไรเฉลี่ยปีละ 10 บาท ไปบวกกับดอกเบี้ยปีละ 120 บาท จึงเป็นรายได้ต่อปี $120 + 10 = 130$ บาท

2) ตัวหารเราใช้ค่าเฉลี่ยของราคาซื้อกับราคาตามตัว แทนที่จะใช้ราคาใดราคาหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการหาค่า YTM ที่ถูกต้องใกล้เคียงกับค่า YTM ที่แท้จริง (ค่า YTM ที่หาโดยสูตรข้างต้นเป็นการหา YTM โดยประมาณค่า YTM ที่แท้จริงจะต้องใช้วิธีมูลค่าปัจจุบันแล้วหาอัตราส่วนลด)

ในการทำงานกลับกัน ถ้าราคาซื้อขายสูงกว่ามูลค่าหน้าตัว YTM จะต่ำกว่า Nominal Yield เพราะเท่ากับว่าราคาที่เรายจ่ายสูงกว่ามูลค่าไถ่ถอนนั้น เป็นการจ่ายดอกเบี้ยคืนไป ดังนั้นเราจึงต้องนำส่วนนี้มาหักออกจากดอกเบี้ยรับในแต่ละปี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า

1. ถ้าราคาซื้อขายต่ำกว่ามูลค่าหน้าตัวหรือเรียกว่ามีส่วนลด (discount) YTM จะสูงกว่า Nominal Yield

2. ถ้าราคาซื้อขายสูงกว่ามูลค่าหน้าตัวหรือเรียกว่ามีส่วนเกิน (Premium) YTM จะต่ำกว่า Nominal Yield

3. ถ้าราคาซื้อขายเท่ากับมูลค่าหน้าตัว YTM จะเท่ากับ Nominal Yield

การใช้ YTM วัดผลตอบแทนของหุ้นกู้เหมาะสำหรับผู้ลงทุนที่แน่ใจว่าจะถือหุ้นกุนั้นไปจนครบกำหนดไถ่ถอน ไม่มีการขายไปก่อนครบกำหนด

การหา YTM โดยใช้ตารางหุ้นกู้

การหาค่า YTM ที่แท้จริงคือ การหาอัตราส่วนลด (discount rate) ที่จะทำให้กระแสเงินสดที่ได้รับจากหุ้นกู้ทั้งหมด ซึ่งได้แก่ดอกเบี้ยในแต่ละปี และจำนวนเงินไถ่ถอนตอนกลับมาเท่ากับจำนวนเงินที่ลงทุนในปัจจุบันหรือราคาซื้อขายนั่นเอง

การหา YTM โดยวิธีมูลค่าปัจจุบันนี้แทนที่จะต้องคำนวณทุกครั้งที่ต้องการหา เราสามารถหาค่า YTM ได้โดยการเปิดตารางหุ้นกู้สำเร็จรูป ดังตัวอย่างตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างตารางหุ้นกู้

6% Yield	YEARS and MONTHS							
	6.3	6.6	6.9	7.0	7.3	7.6	7.9	8.0
4.00	110.95	111.35	111.72	112.11	112.47	112.85	113.21	113.58
4.20	109.80	110.15	110.48	110.82	111.14	111.48	111.79	112.12
4.40	108.65	108.96	109.25	109.55	109.83	110.13	110.40	110.69
4.40	107.52	107.79	108.04	108.30	108.54	108.80	109.03	109.28
4.40	106.40	106.63	106.84	107.00	107.27	107.48	107.66	107.81
5.00	105.30	105.49	105.66	105.85	106.01	106.19	106.35	106.53
5.20	104.21	104.36	104.50	104.64	104.77	104.92	105.04	105.18
5.40	103.14	103.25	103.35	103.46	103.55	103.66	103.75	103.86
5.60	102.07	102.15	102.21	102.29	102.35	102.42	102.48	102.55
5.40	101.03	101.07	101.09	101.14	101.16	101.20	101.22	101.27
6.00	99.99	100.00	99.97	100.00	99.97	100.00	100.00	100.00
6.10	99.48	99.47	99.44	99.44	99.41	99.41	99.38	99.37
6.10	98.97	98.94	98.90	98.88	98.83	98.81	98.77	98.75
6.30	98.46	98.42	98.36	98.32	98.26	98.23	98.17	98.14
6.40	97.95	97.90	97.82	97.77	97.70	97.65	97.57	97.50
6.50	97.45	97.38	97.27	97.22	97.13	97.07	96.98	96.92
6.60	96.96	96.87	96.76	96.68	96.57	96.50	96.37	96.32
6.70	96.46	96.36	96.24	96.14	96.02	95.93	95.81	95.77
6.80	95.97	95.85	95.71	95.60	95.47	95.36	95.23	95.13
6.90	95.48	95.35	95.20	95.07	94.92	94.80	94.65	94.54
7.00	94.99	94.85	94.68	94.54	94.38	94.24	94.08	93.95
7.10	94.51	94.35	94.17	94.01	93.84	93.69	93.52	93.37
7.20	94.03	93.86	93.66	93.49	93.30	93.14	92.95	92.80
7.30	93.55	93.37	93.15	92.97	92.77	92.59	92.39	92.23
7.40	93.08	92.88	92.65	92.46	92.24	92.05	91.84	91.66
7.10	92.61	92.39	92.15	91.95	91.71	91.51	91.29	91.10
7.60	92.14	91.91	91.66	91.44	91.19	90.98	90.74	90.54
7.70	91.68	91.43	91.17	90.93	90.67	90.45	90.20	89.99
7.80	91.21	90.96	90.68	90.43	90.16	89.92	89.66	89.44
7.90	90.75	90.48	90.17	89.93	89.65	89.40	89.13	88.89
8.00	90.30	90.01	89.71	89.44	89.14	88.88	88.60	88.35
8.10	89.84	89.55	89.23	88.95	88.64	88.37	88.07	87.81
8.20	89.39	89.08	88.75	88.46	88.14	87.85	87.55	87.28
8.30	88.94	88.62	88.28	87.97	87.64	87.35	87.03	86.75
8.40	88.50	88.16	87.81	87.49	87.15	86.84	86.51	86.22
8.50	88.05	87.71	87.34	87.01	86.66	86.34	86.00	85.70
8.60	87.61	87.26	86.88	86.54	86.17	85.84	85.49	85.18
8.70	87.18	86.81	86.42	86.06	85.67	85.35	84.99	84.67
8.80	86.74	86.36	85.96	85.59	85.21	84.86	84.47	84.16
8.90	86.31	85.92	85.50	85.13	84.73	84.37	83.98	83.65
9.00	85.88	85.48	85.05	84.67	84.26	83.89	83.50	83.15
9.10	85.45	85.04	84.60	84.21	83.79	83.41	83.01	82.65
9.20	85.03	84.60	84.15	83.75	83.32	82.93	82.52	82.16
9.30	84.60	84.17	83.71	83.30	82.96	82.46	82.04	81.66
9.40	84.18	83.74	83.27	82.84	82.40	81.99	81.56	81.18
9.50	83.77	83.31	82.83	82.40	81.94	81.52	81.09	80.69
0.60	83.35	82.87	82.40	81.95	81.48	81.06	80.61	80.21
9.70	82.94	82.46	81.96	81.51	81.03	80.60	80.14	79.73
9.80	82.53	82.04	81.53	81.07	80.58	80.14	79.68	79.26
9.90	82.12	81.63	81.11	80.64	80.14	79.69	79.22	78.79
10.00	81.72	81.21	80.68	80.20	79.70	79.24	78.76	78.32
10.20	81.31	80.79	80.24	79.75	79.22	78.75	78.25	77.80
10.40	80.90	80.36	79.81	79.30	78.75	78.27	77.76	77.30
10.60	80.49	79.94	79.38	78.86	78.31	77.79	77.26	76.79
10.80	80.08	79.52	78.95	78.41	77.85	77.31	76.76	76.29
11.00	79.68	79.11	78.53	77.98	77.41	76.85	76.28	75.79
11.20	79.27	78.69	78.10	77.54	76.96	76.40	75.82	75.33
11.40	78.87	78.28	77.68	77.11	76.53	75.96	75.37	74.87
11.60	78.47	77.87	77.26	76.68	76.09	75.51	74.92	74.41
11.80	78.07	77.46	76.84	76.25	75.65	75.06	74.46	73.94
12.00	77.67	77.05	76.43	75.83	75.22	74.61	74.00	73.47

Source : Financial Publishing Company. 1970

ลักษณะของตารางหุ้นกู้ จะประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. อัตราดอกเบี้ย (Nominal Yield) ที่หิวตารางจะแจ้งว่าตารางนั้นเป็นตารางของหุ้นกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับเท่าใด การจ่ายดอกเบี้ยปีละกี่ครั้ง
2. ตัวเลขด้านบนสุด ในแนวนอนจะระบุระยะเวลาไถ่ถอนเรียงตามลำดับ
3. ตัวเลขซ้ายมือสุดด้านแนวตั้งเป็น Yield หรือ YTM
4. ตัวเลขในตารางเป็นราคาซื้อขายหุ้นกู้ในราคา que แสดงเป็นอัตราร้อยละของมูลค่าตราไว้

การใช้ตาราง ให้ดูคำอธิบายในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ซื้อหุ้นกู้ 6% จ่ายดอกเบี้ยปีละ 2 ครั้ง อายุไถ่ถอน 7 ปี มูลค่าไถ่ถอน 1,000 บาท ในราคา 802 บาท ต้องการหา YTM โดยการเปิดตาราง

จากตัวอย่าง ราคาซื้อขายหุ้นกู้เท่ากับ 802 บาท ต้องเปลี่ยนให้อยู่ในรูปของร้อยละซึ่งเท่ากับ 80.2

วิธีการให้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. เลือกเปิดตารางหุ้นกู้ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ตรงกับหุ้นกู้ในตัวอย่าง คือ 6% จ่ายดอกเบี้ยปีละ 2 ครั้ง
2. เมื่อได้ตารางที่ต้องการแล้ว ให้ดูที่ระยะเวลาไถ่ถอนที่ช่อง 7 ปี แล้วสำรวจดูราคาในช่อง 7 ปี นั้นไล่ลงมาเรื่อย ๆ เพื่อดูว่ามีราคาใดเท่ากับ หรือใกล้เคียงกับราคาซื้อหุ้นกู้ 80.2 บ้าง เมื่อได้ราคาที่เท่ากับหรือใกล้เคียงแล้วตรงกับอัตราผลตอบแทน (ด้านซ้ายมือ) ได้ อัตราผลตอบแทนที่ได้จะเป็นค่า YTM ของหุ้นกู้ฉบับนั้น จากตาราง YTM ของหุ้นกู้ฉบับนี้จะเท่ากับ 10%

อัตราผลตอบแทนของหุ้นทุน (STOCK YIELDS)

อัตราผลตอบแทนของหุ้นทุนที่นิยมใช้กันมี 2 ชนิด คือ

1. Dividend Yield เป็นอัตราผลตอบแทนที่วัดจากเงินปันผลเปรียบเทียบกับราคาซื้อขายหุ้นทุนนั้น ซึ่งใช้วัดได้ทั้งหุ้นบุริมสิทธิ์ และหุ้นสามัญ ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$DY = \frac{D}{P} \quad \dots\dots(6-4)$$

โดย DY	=	dividend yield
D	=	เงินปันผลที่คาดว่าจะได้รับต่อหุ้นในปี
P	=	ราคาซื้อขายในขณะนี้

ตัวอย่าง หุ้นสามัญบริษัท ก.จำกัด ราคาซื้อขายขณะนี้เท่ากับ 120 บาท คาดว่าในปีบริษัทจะมีกำไรต่อหุ้นเท่ากับ 20 บาท และอัตราการจ่ายเงินปันผลจากกำไรเท่ากับ 75%

ในที่นี้ D	=	75% (20) = 15 บาท
P	=	120 บาท
∴ DY	=	$\frac{15}{120} = 12.5\%$

ดังนั้น dividend yield ของหุ้นสามัญบริษัท ก.จำกัด เท่ากับ 12.5%

การใช้ dividend yield วัดผลตอบแทนการลงทุนของหุ้นสามัญนี้เหมาะสมสำหรับผู้ลงทุนที่มุ่งหวังรายได้จากเงินปันผลเพียงอย่างเดียว โดยไม่สนใจกับการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นในอนาคต โดยตั้งใจว่าจะถือหุ้นนั้นตลอดไป ข้อเสียของการใช้เงินปันผลวัดผลตอบแทนคือ เป็นการมองข้ามผลตอบแทนที่จะได้รับจากการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้น นอกจากนั้นยังไม่ได้คำนึงถึงอัตราการเจริญเติบโตของเงินปันผลด้วย ดังนั้นการใช้ dividend yield เพียงอย่างเดียวเป็นหลักประเมินหุ้นสามัญเพื่อตัดสินใจลงทุนจึงไม่ค่อยเหมาะสมนัก

2. Earning Yield เป็นอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญที่วัดจากกำไรสุทธิต่อหุ้นเปรียบเทียบกับราคาซื้อขายหุ้นสามัญ ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$EY = \frac{E}{P} \quad \dots\dots(6-5)$$

โดย EY	=	earning yield
E	=	กำไรสุทธิต่อหุ้นที่คาดว่าบริษัทจะหาได้ใน 1 ปี (earning per share)
P	=	ราคาตลาดของหุ้นสามัญ

จากตัวอย่างที่แล้ว หา earning yield ได้ดังนี้

E	=	20 บาท
P	=	120 บาท
∴ EY	=	$\frac{20}{120} = 16.67\%$

การนำ E/P มาวัดผลตอบแทนการลงทุนในหุ้นสามัญเป็นการวัดผลตอบแทนที่จะได้รับเป็นตัวเงินในรูปของเงินปันผลส่วนหนึ่ง และอัตราความเจริญเติบโตของเงินปันผลอีกส่วนหนึ่ง จริงอยู่ถ้ามองว่าผลตอบแทนคือ ตัวเงินที่ได้รับจริง ๆ แล้ว E/P ก็ไม่ใช่เครื่องวัดผลตอบแทนที่แท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากกำไรสุทธิต่อหุ้นนั้น บริษัทมิได้นำมาจ่ายเป็นเงินปันผลทั้งหมด แต่นำมาจ่ายเพียงส่วนหนึ่ง ส่วนที่เหลือจะกักไว้เป็นเงินทุนเพื่อนำไปลงทุนต่อไป กำไรส่วนที่กักไว้นี้เรียกว่ากำไรสะสม ดังนั้นในอนาคตถ้ากำไรส่วนที่กักไว้ นั้นนำไปลงทุนหาผลประโยชน์ ประสพผลสำเร็จ กำไรของบริษัทจะสูงขึ้นมีผลทำให้เงินปันผลพลอยสูงขึ้นและราคาหุ้นสูงขึ้นด้วย ถึงแม้ว่า E/P จะไม่ใช่เครื่องวัดผลตอบแทนที่แท้จริงในแง่ของตัวเงินที่ได้รับจริง ๆ แต่ E/P ก็เป็นเครื่องวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงทั้งเงินปันผล และอัตราความเจริญเติบโตของธุรกิจที่จะมีผลต่อเงินปันผลและราคาหุ้นในอนาคต E/P จึงเป็นเครื่องวัดผลตอบแทนของหุ้นสามัญ ได้ดีกว่า dividend yield

อัตราส่วน E/P นี้ บ่อยครั้งที่เรามักจะนำมากล่าวถึงในรูปของส่วนกลับคือ P/E โดยดูว่าราคาซื้อขายหุ้นสามัญนั้น ๆ เป็นกี่เท่าของกำไรต่อหุ้น เช่น P/E เท่ากับ 6 หมายความว่าราคาตลาดของหุ้นเป็น 6 เท่าของกำไรต่อหุ้น (หรือ E/P เท่ากับ 16.67% นั่นเอง) P/E จะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ลงทุนในตลาดที่มีต่อการเจริญเติบโตก้าวหน้าของอุตสาหกรรมนั้นเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ กล่าวคือถ้าผู้ลงทุนโดยทั่วไปในตลาดมีทัศนคติต่อกิจการประเภทนั้น ๆ ว่าไม่เจริญเติบโตอีกต่อไปหรือเติบโตอย่างเชื่องช้า ผู้ลงทุนก็จะไม่สนใจซื้อหุ้นสามัญบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเหล่านั้น ราคาหุ้นของอุตสาหกรรมนั้นโดยทั่วไปจะต่ำ ดังนั้น P/E จะต่ำด้วย แต่ถ้าผู้ลงทุนมีทัศนคติต่ออุตสาหกรรมนั้นว่ายังมีโอกาสเจริญเติบโตอีกมากและรวดเร็ว เช่นนี้ผู้ลงทุนจะให้ความสนใจซื้อขายหุ้นสามัญในอุตสาหกรรมที่คิดว่าเติบโตอีกมาก ซึ่งจะส่งผลให้ราคาหุ้นสามัญของอุตสาหกรรมนั้นสูงขึ้น ดังนั้น P/E จึงสูงด้วย

HOLDING PERIOD RETURN

จากอัตราผลตอบแทนชนิดต่าง ๆ ที่อธิบายข้างต้น เห็นได้ว่าแต่ละวิธีมีข้อจำกัด ข้อบกพร่องและวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้แตกต่างกัน และเมื่อจะวัดผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ชนิดใดจะต้องประสบปัญหาว่าจะเลือกใช้วิธีใดในหลาย ๆ วิธีที่มีอยู่ และเมื่อเปลี่ยนหลักทรัพย์ เราก็ต้องเปลี่ยนวิธีวัดผลตอบแทนอีก ดังนั้นอัตราผลตอบแทนที่ได้โดยวิธีต่างกันจึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ และเมื่อเป็นหลักทรัพย์คนละชนิด อัตราผลตอบแทนที่ได้ยิ่งไม่สามารถ

นำมาเปรียบเทียบกัน ดังนั้นจึงควรจะมีวิธีวัดผลตอบแทนวิธีเดียวที่มีเหตุผล ขจัดข้อเสียหรือจุดอ่อนที่วิธีอื่น ๆ ที่อธิบายมาข้างต้นให้หมดไปหรือเหลือน้อยที่สุดและใช้ได้กับทุกวัตถุประสงค์และเป็นวิธีเดียวที่ใช้กับหลักทรัพย์ทุกชนิดได้ เพื่อว่าผลตอบแทนที่วัดได้จะสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ เพราะเป็นวิธีวัดแบบเดียวกัน สมมติฐานต่าง ๆ จึงเหมือนกัน วิธีนั้นได้แก่ Holding Period Return (HPR)

HPR เป็นการวัดส่วนที่จะได้รับทั้งหมดคือรายได้และเงินทุนที่ลงไปสำหรับช่วงระยะเวลาที่ลงทุนอยู่เปรียบเทียบกับเงินลงทุนที่จ่ายไป ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$\text{HPR} = \frac{\text{รายได้ที่ได้รับ} + \frac{\text{จำนวนเงินทุนที่เปลี่ยนแปลง}}{\text{ระหว่างงวด}} + \frac{\text{เงินทุนครั้งแรก}}{\text{ณ วันต้นงวด}}}{\text{เงินลงทุนครั้งแรก ณ วันต้นงวด}} \dots\dots(6-6)$$

1. HPR สำหรับหุ้นกู้

เพื่อให้เกิดความเข้าใจการใช้ HPR วัดผลตอบแทนการลงทุนชัดเจนขึ้นจะขอยกตัวอย่างการวัด HPR ของหุ้นกู้ในอันดับแรก แล้วตามด้วย HPR ของหุ้นทุน

ตามคำจำกัดความของ HPR โดยทั่วไปข้างต้นเมื่อนำมาวัด HPR ของหุ้นกู้สามารถเขียนอยู่ในรูปสูตรได้ดังนี้

$$\text{HPR}_b = \frac{C_t + \Delta P + P_t}{P_t}$$

โดยให้ C_t = ดอกเบี้ยที่ได้รับจากหุ้นกู้ตลอดระยะเวลาที่ถือ

P_t = ราคาของหุ้นกู้ ณ วันต้นงวด t

ΔP = ส่วนเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นกู้ในวันสิ้นงวด t

ตัวอย่าง ซื้อหุ้นกู้ 12% ในราคาหุ้นละ 1,000 บาท หลังจากนั้น 1 ปี ขายหุ้นนี้ไปในราคา 1,050 บาท

$$\text{จากสูตร } \text{HPR}_b = \frac{C_t + \Delta P + P_t}{P_t}$$

$$C_t = 1,000 \times 12\% = 120 \text{ บาท}$$

$$P_t = 1,000$$

$$\Delta P = 1,050 - 1,000 = 50$$

$$\begin{aligned} \text{HPR}_b &= \frac{120 + 50 + 1,000}{1,000} \\ &= \frac{1,170}{1,000} \\ &= 1.17 \end{aligned}$$

หมายความว่า ลงทุนในหุ้น 1 บาท จะได้เงินคืนสำหรับระยะเวลา 1 ปี 1.17 บาท
เนื่องจากส่วนเปลี่ยนแปลงราคาหุ้นในวันสิ้นงวด t (ΔP) หาได้โดยนำราคาหุ้นที่
ในวันสิ้นงวด (P_{t+1}) หักด้วยราคาหุ้นในวันต้นงวด (P_t) นั่นคือ

$$\Delta P = P_{t+1} - P_t$$

ดังนั้น นำค่า ΔP ไปแทนค่าในสูตร (6-7) จะได้

$$\begin{aligned} \text{HPR}_b &= \frac{C_t + P_{t+1} - P_t + P_t}{P_t} \\ &= \frac{C_t + P_{t+1}}{P_t} \end{aligned} \quad (6-8)$$

ดังนั้น HPR โดยทั่วไปในสูตร (6-6) สามารถนำมาเขียนใหม่ได้ ดังนี้

$$\text{HPR} = \frac{\begin{array}{c} \text{รายได้ที่ได้รับ} \\ \text{ระหว่างงวด} \end{array} + \begin{array}{c} \text{ราคาหลักทรัพย์} \\ \text{ในวันสิ้นงวด} \end{array}}{\text{ราคาหลักทรัพย์ในวันต้นงวด}} \quad (6-9)$$

$$\text{หรือ} = \frac{\begin{array}{c} \text{รายได้ที่ได้รับ} \\ \text{ระหว่างงวด } t \end{array}}{\text{ราคาหลักทรัพย์ใน} \\ \text{วันต้นงวด } t} + \frac{\begin{array}{c} \text{ราคาหลักทรัพย์ใน} \\ \text{วันต้นงวด } t + 1 \end{array}}{\text{ราคาหลักทรัพย์ใน} \\ \text{วันต้นงวด } t} \quad (6-10)$$

จากสูตรข้างต้นจะเห็นได้ว่า HPR สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลตอบแทน
จากรายได้ (income yield) ส่วนหนึ่ง และผลตอบแทนราคา (Capital gain or loss ratio) อีก
ส่วนหนึ่ง

ดังนั้น จากสูตร HPR ของหุ้นกู้ ในสูตรที่ (6-8) นำมาเขียนใหม่ได้ดังนี้

$$HPR_b = \frac{C_t}{P_t} + \frac{P_{t+1}}{P_t} \quad (6-11)$$

นั่นคือ HPR ของหุ้นกู้ประกอบด้วยสองส่วนคือ ส่วนแรก $\frac{C_t}{P_t}$ เป็น current yield และส่วนหลัง $\frac{P_{t+1}}{P_t}$ เป็นอัตราผลตอบแทนราคา หรืออัตราผลตอบแทนส่วนทุน (Capital gain or loss ratio)

2. HPR สำหรับหุ้นทุน

สูตร HPR ของหุ้นสามัญหรือของหุ้นบุริมสิทธิ ก็คล้ายคลึงกับสูตรของ HPR ของหุ้นกู้ นั่นคือ

$$HPR = \frac{D_t + \Delta P + P_t}{P_t}$$

$$\text{หรือ} = \frac{D_t + P_{t+1}}{P_t} \quad (6-12)$$

$$\text{หรือ} = \frac{D_t}{P_t} + \frac{P_{t+1}}{P_t}$$

โดยให้ D_t = เงินปันผลที่ได้รับระหว่างเวลาที่ถือหุ้น
 P_t = ราคาตลาดของหุ้น ณ วันต้นงวด
 P_{t+1} = ราคาตลาดของหุ้นที่คาดว่าจะขายได้ในวันสิ้นงวด
 หรือราคาในวันต้นงวด $t + 1$ นั้นเอง
 t = งวดเวลาที่ถืออยู่

HPR ของหุ้นทุนก็เช่นเดียวกับ HPR ของหุ้นกู้คือ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรก $\frac{D_t}{P_t}$ เป็น dividend yield และอีกส่วนหนึ่ง $\frac{P_{t+1}}{P_t}$ เป็นอัตราผลตอบแทนราคา หรืออัตราผลตอบแทนส่วนทุน (Capital gain or loss ratio)

HOLDING PERIOD YIELD (HPY)

HPY เป็นการวัดอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับกลับมาทั้งหมด ทั้งในรูปรายได้และเงินลงทุน ดังนั้นถ้าต้องการวัดอัตราผลตอบแทนสุทธิที่ได้จากการลงทุน ก็จะได้โดยเอา 1 ไปหักออกจาก HPR นั่นคือ

$$\begin{aligned} \text{HPY} &= \text{HPR} - 1 \\ \text{ถ้า HPR} &= 1.17 \\ \therefore \text{HPY} &= 1.17 - 1 \\ &= .17 \text{ หรือ } 17\% \end{aligned}$$

HPY = 17% หมายความว่าตลอดระยะเวลาลงทุนได้ผลตอบแทนสุทธิ 17% ของเงินลงทุนทั้งหมด

HPR หลักทรัพย์ของแต่ละชนิด

หลักทรัพย์ต่างชนิดกันย่อมมีค่าของ HPR และการผันแปรของ HPR แตกต่างกัน ดังจะได้อธิบายให้เห็นถึงความแตกต่าง ดังต่อไปนี้

หลักทรัพย์ที่ให้รายได้ประจำและผู้ลงทุนต้องติดต่อกับสถาบันที่ออกหลักทรัพย์ในการลงทุนและไถ่ถอน เช่น บัญชีเงินฝากธนาคาร ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทการเงิน กรมธรรม์ประกันชีวิต เป็นต้น การลงทุนในหลักทรัพย์เหล่านี้มีความมั่นคงสูง ค่า HPR ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับหลักทรัพย์อื่น ๆ ค่า HPR สามารถพยากรณ์ได้ค่อนข้างแม่นยำ ระยะเวลาการถือหลักทรัพย์สั้น อย่างไรก็ตามจากการศึกษาเปลี่ยนแปลงของ HPR ของหลักทรัพย์เหล่านี้ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงมากเหมือนกัน โดยเฉพาะในช่วงปี 2520 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน HPR ของหลักทรัพย์เหล่านี้สูงมากกว่าอดีต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในช่วงนี้เพิ่มสูงมาก

หลักทรัพย์ที่ให้รายได้ประจำ และหลักทรัพย์นั้นทำการซื้อขายในตลาด หลักทรัพย์ประเภทนี้การพยากรณ์ HPR แม่นยำน้อยกว่าหลักทรัพย์กลุ่มแรก เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับราคาหลักทรัพย์มากกว่า ราคาซื้อขายขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของหลักทรัพย์ในตลาด

หลักทรัพย์ที่มีอายุการไถ่ถอนสั้น HPR ค่อนข้างจะแน่นอนไม่ผันแปรมากนัก เนื่องจากว่าราคาซื้อขายจะใกล้เคียงหรือเท่ากับมูลค่าไถ่ถอน ราคาซื้อขายจึงไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมาก

นัก ดังนั้นการพยากรณ์ HPR จะค่อนข้างถูกต้องแม่นยำ ถ้าราคาตลาดของหลักทรัพย์ที่เกือบถึงกำหนดไถ่ถอนราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอนมาก ผู้ที่ถืออยู่จะไม่ขายหลักทรัพย์นี้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน เพราะถือต่ออีกไม่นานก็จะได้เงินคืนตามมูลค่าไถ่ถอน หรือผู้ลงทุนจะทำการซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้ เพื่อหากำไร เพราะถืออีกไม่กี่วันก็จะได้เงินคืนเท่ามูลค่าไถ่ถอน ซึ่งสูงกว่าราคาที่ซื้อมา ดังนั้นโดยกลไกของตลาดจะทำให้ราคาตลาดของหลักทรัพย์สูงขึ้นใกล้เคียงกับมูลค่าไถ่ถอน

ตัวคงคลังซึ่งเป็นหลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐบาลและมีกำหนดไถ่ถอนในเวลาสั้นจะมี HPR ต่ำและมั่นคงมาก ส่วนหลักทรัพย์ระยะสั้นที่ออกโดยเอกชน เช่น ตัวแลกเงินที่ธนาคารรับรอง บัตรฝากเงินธนาคาร ชนิดโอนเปลี่ยนมือได้ เป็นต้น หลักทรัพย์พวกนี้จะมี HPR สูงกว่าตัวคงคลังที่มีระยะเวลาไถ่ถอนเท่ากัน เพราะมีความมั่นคงและปลอดภัยที่จะได้ดอกเบี้ยและเงินต้นคืนน้อยกว่าตัวคงคลังที่รัฐบาลเป็นผู้ออกและค้ำประกัน

หุ้นกู้ที่ออกโดยเอกชนมี HPR สูงกว่าพันธบัตรรัฐบาล เนื่องจากพันธบัตรรัฐบาลมีความมั่นคงและปลอดภัยในการจ่ายดอกเบี้ยและคืนเงินต้นมากกว่า นอกเหนือจากนั้นดอกเบี้ยที่ได้รับจากพันธบัตรรัฐบาลยังได้รับการยกเว้นภาษี

หุ้นกู้ที่มีคุณลักษณะและวิธีการไถ่ถอนแตกต่างกันย่อมจะมีผลกระทบต่อ HPR แตกต่างกันด้วย เช่น หุ้นกู้ที่มีสิทธิแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ จะมี HPR สูงกว่าหุ้นกู้ที่มีลักษณะเหมือนกันทุกประการยกเว้นไม่มีสิทธิแปลงสภาพ ทั้งนี้เนื่องจากหุ้นกู้ที่มีสิทธิแปลงสภาพมีโอกาสที่ราคาจะสูงขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นสามัญ

หุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญ จากการศึกษาในอดีตพบว่าหลักทรัพย์ประเภทหุ้นทุนมี HPR และการเปลี่ยนแปลงใน HPR สูงกว่าหลักทรัพย์ชนิดที่ให้รายได้ประจำ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างหุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิจะมี HPR ค่อนข้างต่ำกว่าหุ้นสามัญ ทั้งนี้เนื่องจากหุ้นบุริมสิทธิมีความมั่นคงและปลอดภัยที่จะได้รับเงินปันผลตามที่กำหนดไว้มากกว่าหุ้นสามัญ

เมื่อเปรียบเทียบหุ้นสามัญกับหลักทรัพย์ทุกชนิดแล้ว หุ้นสามัญจะมี HPR และการเปลี่ยนแปลงใน HPR สูงกว่าหลักทรัพย์ชนิดอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก เงินปันผลและราคาหุ้นสามัญขึ้นอยู่กับโชคชะตาของบริษัท ผู้ถือหุ้นทุนอย่างใกล้ชิด และเนื่องจากความยากลำบากในการคาดคะเน HPR ของหุ้นสามัญมีมากกว่าหลักทรัพย์ชนิดอื่น ๆ ดังนั้นเนื้อหาส่วนใหญ่ของหนังสือเล่มนี้จึงมุ่งไปที่การวิเคราะห์หุ้นสามัญ